

SZAKDOLGOZAT

Hegedüs-Ferenczi Veronika
tanító szak

Kaposvár
2023.

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Tanító Szak

**Az élménypedagógia alkalmazási lehetőségei az
angol nyelvoktatásban**

Belső konzulens: Dr. Csajka Edina
Phd.

egyetemi docens

Készítette: Hegedüs-Ferenczi
Veronika

EOO B9R

levelező tagozat

Intézet: Neveléstudományi Intézet

Tartalomjegyzék

1.Bevezetés.....	3
2.Elméleti áttekintés az élménypedagógiáról.....	5
2.1 Amit az élménypedagógiáról tudni érdemes.....	5
2.2 Élménypedagógia alkalmazása az oktatásban.....	8
2.3 Élménypedagógia a nyelvoktatásban.....	12
2.4 Élménypedagógia a gyakorlatban.....	16
2.5 Gondolatok a nyelvtanítás és élménypedagógia tekintetében.....	18
2.6 Feladatsor.....	21
4. Összegzés.....	29

1. Bevezetés

“ Hallom és elfelejtem. Látom és emlékszem. Csinálom és megértem.”

– Konfuciusz

Az élménypedagógia számomra egy, tanulmányaim során megismert pedagógiai irányzat, amelyet szívesen tanulmányoztam volna alaposabban, hogy ezt a tudást felhasználva tegyem élményszerűbbé vele a tanítás folyamatát jövőbeli munkám során, leginkább az angol nyelvoktatás terén.

A hagyományos pedagógiai módszerek korunkban már nem minden esetben helytállóak és képesek megadni a tanulók felé azt, ami a megfelelő motivációhoz segíti őket a tanulás folyamatában, ezért véleményem szerint rohanó, digitalizált világunkban nevelkedő alfa generáció tagjai esetében égetően szükségessé vált a különböző reformpedagógiák használata.

Számomra az élménypedagógia jelentheti a kulcsot a gyerekek megnyeréséhez, hogy minél inkább részeseivé váljanak a tanítás-tanulás folyamatának. Azonban a pedagógusok munkájának mindenféle keretek közé szorításával kérdések merültek fel bennem azzal kapcsolatban, hogy gyakorlati alkalmazás terén milyen szinten valósítható meg az integrálásuk az oktatás, illetve nevelés folyamatában. A téma alaposabb megismerése okán dolgozatomban szekunder kutatást folytatnék, hogy az élménypedagógiának szükséges helyet megtalálhassam a tanításban, a többi hagyományos módszer mellett.

Így szakdolgozatomban terveim szerint egy általános áttekintés után kerestem, hogy a tanítás mely területeire illeszthető be az élménypedagógia módszere. Mivel az angol nyelvet, műveltségterületes hallgató lévén, emelt óraszámban tanulom az előbb felsoroltak közül kiemelten fontos volt számomra ez a terület, ahol egy nagy vágyam a tanulókkal kellőképpen megszerettetni az angol nyelvet ahhoz, hogy bátran használják is azt, ne pedig csak passzív tudásukat bővítsék. Ezért szándékomban állt egy jól használható feladatsort kidolgozni angol nyelvórákra az élménypedagógia módszerét

felhasználva, amit csak későbbi munkába lépésem során fogok tudni kipróbálni a gyakorlatban.

Szekunder kutatást folytatva fő kérdésem volt, hogy vajon a nyelvórák alkalmasak-e az élménypedagógia módszerének alkalmazására, illetve hol és hogyan valósítható meg a mai oktatási rendszer által adott szűk keretek között? A választ keresve remélem, hogy majd dolgozatom végére érve egy kis segítséggel a zsebemben léphetek majd munkába a tanítói pályámon, hogy ebből később bármilyen helyzetben elővehessek egyet-egyet különböző oktatási-nevelési szándékkal vagy csupán a tanulók szórakoztatására.

2. Elméleti áttekintés az élménypedagógiáról

2.1 Amit az élménypedagógiáról tudni érdemes

Maga az élménypedagógia (angolul: *Experiential education*) szó is elég beszédes, főleg, ha az angol *experience* szó jelentését nézzük, ami egyben tapasztalatot és élményt is jelent. Az élménypedagógiánál egy élmény általi, tapasztalati tanulásról beszélünk, nem pedig egy hagyományos folyamatról, ahol más tapasztalatait feldolgozva kell elsajátítani a tananyagot ismeretátadás által. Az élmény viszont nem a befejezése a folyamatnak, mint a hétköznapi értelemben vett élményhajszolásnál, sokkal inkább kezdeti része annak, ami további fejlődésre ösztönözi a résztvevőt átlépve a komfort zónáján és a résztvevők reflektálva a folyamatra egy maradandóbb tudás részeseivé válnak.

Az élménypedagógia alkalmazzák terápiás és oktatási folyamatok részeként is, mint például bűnmegelőzés, szociális munka és oktatás, továbbképzés.

Az élménypedagógia története

Ha áttekintjük, az élménypedagógia kialakulását, láthatjuk, hogy nem egy modern irányzatról beszélünk, hiszen az „Az élménypedagógia bázisát az első kiadott élménypedagógiai könyv az *„Experience and Education”* megjelenése jelentette, mely John Dewey (1938) nevéhez fűződik. Dewey azt hangsúlyozta, hogy a minőségi oktatáshoz elengedhetetlen a folyamatos tapasztalat, a megtapasztalás lehetőségének biztosítása; valamint kiemelte a kísérletezés, a céltudatos tanulás és szabadság szerepét is a tanulás-tanítás folyamatában.” (Mező, 2015, p.40) Dewey meggyőződése, hogy az iskola fő feladata a gyermekek életre való felkészítése, ahol az elmélet és gyakorlat két egymástól elválaszthatatlan dolog. Szerinte a tapasztalat és oktatás között van egy szükséges kapcsolat és a gyermekek a tapasztalatok útján szerzik meg a megfelelő problémamegoldó képességüket a folyton változó világban való talpon maradáshoz.

Az élménypedagógiai módszer atyjának tartott Kurt Hahn már az 1920-as években elkezdett foglalkozni a témával, ekkor még élményterápia néven. Neki

köszönhetjük az élménypedagógia mellett az outdoor és kalandpedagógia pedagógiai alapjait.

Hahn az élményterápiás módszereire alapozva két bentlakásos iskolát is alapított. Az elsőt a németországi Salemben, a másodikat pedig Skóciában, Gordonstounban. Mindkét intézményre jellemző, hogy kemény fizikai és szellemi kihívások által oktatták és nevelték a diákokat. Hahn élményterápiára épülő oktatásának központjában a személyiség fejlesztése állt, tapasztalati tanulás által nem pedig hagyományos tudásközvetítéssel. Az iskola nevesebb diákjai között a brit királyi család több tagja is megfordult, kezdve Fülöp herceggel, aki nagyrabecsülte az iskolát és úgy vélte Gordonstounnak köszönheti erős jellemét. Fiára, Károly hercegre azonban már egész másként hatottak az ottani szigorú szabályok és egy idő után el is hagyta az intézményt. Kemény elvek alapján nevelte a diákjait, ahol a cél a világ által, velük szemben támasztott egyre nagyobb elvárásokat tűrő, életrevaló gyerekek nevelése. (Bikics, 2019)

Hahn pedagógiai szemléletében az egyik legfőbb nevelési feladatának tartotta tanítványai következő tanúláshoz szükséges képességeinek fennmaradását, mint a leküzdhetetlen szellemük, vállalkozó kedvük, kitartásuk, az együttérzésük és a néha szükséges önmegtagadásuk. Ezért tanításai négy alappillérre épültek, amik a fizikai erőnlét, a felfedezés a kihívás és kaland biztosításához, az önfegyelmet fejlesztő projekt munka és az együttérzést pedig a szolgálat alakította.

A *fizikai erőnlét* fejlesztését a napi rutinba építette be, ami előfeltétele volt a következő pillérnek, az *expedíciónak*, ami támogatta a tanulók felfedezési vágyát. Az *expedíciók* napi vagy akár több napos elfoglaltságok voltak gyalogosan, hajóval, ahol különböző nehézségekkel kellett megküzdeniük. A *projektekben* pedig nemcsak fizikailag tette a próbára a tanulókat, hanem mentálisan is illetve általuk még a művészetekbe is betekintheek. A következő pillér keresztül a közösségi szolgálatban pedig a tanulók empatikus készségeit formálta. Majd később egy ötödik pillért, az *önfegyelmet* is beépítette az oktatás-nevelés folyamatába. (Outward Bound Austria, 2021) Az élménypedagógiai cselekvési folyamatokat a való életből vett mintára alapozta.

“Hahn élménypedagógia-alapú oktatási módszerét (Erlebnispedagogik) a 60-as években fedezték fel újra az Egyesült Államokban (Fischer-Ziegenspeck 2008, p.257) és innen indult máig is tartó hódító útjára.” (Sárvári, 2020)

A pedagógiai alapok után, a módszer pszichológiai megalapozását is érdemes áttekinteni. David Kolb amerikai oktatáseméleti szakember állította fel a ma széleskörben használt tapasztalati tanulás modelljét az 1970-as évek elején. (Kétté Alapítvány weboldala)

Kolb szerint a tanulás tapasztalat átalakulása egy interaktív folyamat révén jön létre, mégpedig négy lépcsőben (1. ábra)

1. ábra forrása: <http://tapasztalati-tanulas-kepzes.hu/tapasztalati-tanulas/>

Az 1. ábra mutatja az információ feldolgozás menetét. Az *első szint* a konkrét tapasztalatszerzésé, a *második szinten* ezeknek a tapasztalatoknak a tudatos megfigyelése és visszajelzése történik, majd a *harmadik szint* az elvont fogalmak alkotásáról szól nagy általánosságban, majd a *negyedik szinten* ezek újabb tapasztalatokban való alkalmazása valósul meg.

Ezenkívül Kolb meghatározott még négy féle tanulási stílust az információ felvétele alapján, amit a fenti ábrán szintén leolvashatunk. Ezek a következők: *divergens* (érez és figyel), az *asszimiláló* (figyel és gondolkodik), a *konvergens* (csinál és gondolkodik), *alkalmazkodó* (csinál és érez) típust. Kolb szerint a tanulás folyamatában valamelyik a négy stílus közül leginkább jellemző a

résztevőkre. A facilitátor feladata Kolb elmélete alapján, hogy mind a négy stílust szükséges érintenie ahhoz, hogy a résztvevők mindegyikének megadjuk a lehetőséget az általa leginkább használt mód alkalmazására. A négy tanulási stílus mellett a tervezés időszakában figyelembe kell venni még az elérendő célt, így a teljesítmény növelhető.

A tanulási stílusok megállapítására tesztet dolgozott ki, azonban többek között McNeal és Drywer 1999-es vizsgálati eredményei is ellentmondanak Kolb tanulási stílusokról alkotott feltevésével. Miszerint annak ellenére sem lesz hatékonyabb a tanulás, hogy a pedagógus a foglalkozást a tanulási stílusokat szem előtt tartva tervezi meg. Viszont a Kolb-i ciklus mentén hatékonyak lehetünk a tanításban, ha a megfelelő kérdések alapján tervezünk. Miért tanuljuk az adott tananyagot? Melyek a kulcspontok? Hogyan alkalmazzuk a megszerzett tudást? Milyen, más összefüggésben alkalmazhatjuk még? (Bernáth, N. Kollár, Németh, 2015)

A Kolb-féle tapasztalati tanulás modelljét később Koendermann alakította át iskolai környezetbe, amiről később részletesebben írok majd.

2.2 Az élménypedagógia alkalmazása az oktatásban

Mivel a mai oktatásban nagy szükség van változásokra egyre többen kerestek alternatívákat a hatékonyabb tanulás elérésére. Több élményalapú módszert is alkalmaznak manapság az oktatásban, sokaknak azonban az élménypedagógia jelenti a lehetőséget a megújulásra. Az élménypedagógia ma is kihívás elé állítja a résztvevőket, mind szellemi, fizikai illetve szociális tapasztalások által viszont inkább a tananyagra összpontosítva, iskolai keretekhez igazítva. A történeti áttekintésben látható, Kurt Hahn (outdoor) módszerétől eltérően mára tantermi (indoor) keretek között is alkalmazott módszer talán kevésbé átfogó, viszont a mai tanítás-tanulás folyamatában könnyebben megvalósítható. Itt az élményt a tanításban adhatja a képek, videók vagy akár rajz használata.

A tanítás középpontjába helyezett élményszerű elemek segítségével bontakozik ki a tanuló különböző tevékenységek által. A résztvevők számára az új helyzet, a kihívás jelenti a kezdő lökést, majd az interakciók során teljeseedik ki a folyamat. A jól megtervezett tevékenységek során a tanulók

minél több érzékszervére hatunk, annál pozitívabb a végkifejlet. Fontos, hogy a pedagógiai célt ebbe a környezetbe helyezzük, ahol a résztvevők bevonódnak és motiválva érezhetik magukat a játékosság, a tanulás új közegbe helyezése által. „... számos pozitívum emelhető ki. Legtipikusabb jellemzője a résztvevői aktivitás: az események során a tanulók ötletelnek, feladatokat oldanak meg, alkotnak, (rajzolnak, festenek, konstruálnak, számolnak, kutatnak, énekelnek, szöveget írnak stb.), beszélgetnek, megvitatnak, érvelnek, elemeznek, azaz nélkülözhetetlen részévé válnak az élménynek, s ezzel a tanulási folyamatnak. A „tananyag” a résztvevők által életre kel, megadva a kapcsolódás kialakulásának esélyét.” (Mészáros, Vass, 2023, p.11)

Az élmények általi oktatásban a tanulók cselekvő részesei egy játékos tanulási folyamatnak, amiben a feldolgozás alatti pozitív visszajelzések és a tanulságok segítik készségeik, képességeik és személyiségük fejlődését az adott pedagógiai cél megvalósítása mellett. Az élménypedagógia módszere a tapasztalati tanulás ciklikussága által lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók képessé váljanak a sikereikből, hibáikból való tanulásra, saját erősségeik felismerésére és használatára illetve gyengeségeik tudomásul vételére és azok javítására.

Az élménypedagógia az élményen kívül népszerű lehet a tanulók körében játékossága miatt, segítségével az érdeklődés felkeltésének, motivációjának növekedése érhető el, amivel az egyén folyamatos feladatban tartása könnyebben valósítható meg, ezáltal a tananyag elsajátítása alaposabb, tartósabb.

A tanítás-tanulás folyamata mellett ugyanakkor a gyermekek személyiségfejlődéséhez is szorosan hozzá tartozik az életében jelen lévő kortárs csoportok hatása, ami utánzási modell és normaszabó a kisgyermek számára. Ez fontos a saját helyük megtalálásában és a szabályalkotásban, ahol az a követendő a gyermek számára, amit a többiek tesznek. A csoportjelenségekre odafigyelő és azt jól kezelő pedagógus megelőzheti, hogy egy-egy tanuló kiszoruljon ezekből a csoportokból. Az előttük álló feladat a verbális és nonverbális kommunikáció gyakoroltatása, ami leginkább csoportszinten alkalmazható. (Buda, 2005) Úgy gondolom az élménypedagógia

csoportmunkával alkalmazva egy nagy lehetőség a pedagógus számára, hogy megfelelő értékek mentén kialakítson egy jó kis közösséget.

Rogers szerint: „Az élménypedagógia nem más, mint egy személyközpontú pedagógia, mely mind az egyén, mind a csoport fejlődésére és sikerességére fókuszál.” (Bányai,2022,p.1) Így élménypedagógia gyakorlatának bevezetésénél az első legfontosabb lépés talán a csoport megfelelő hozzáállásának kialakítása, ami ha jól működik, szép eredmények érhetőek el. Ez a tanulók szociális kompetenciáinak (együttműködés, tolerancia, konfliktuskezelés, munkamegosztás, felelősség) fejlesztésében igen lényeges, mivel felnőtté válva nagy hasznát veszik majd.

Ehhez a szabályokat időben szükséges lefektetni a csoport által fontosnak tartott értékek mentén, majd következetesen be is tartatva azokat. Jó gyakorlat az iskolai élménypedagógiai foglalkozásokon is ehhez az Ötujjas JELEN-LÉT szerződés. A lényege, mint minden más szerződésnél a feltételek elfogadásával felelősséget vállal a szerződésben foglaltak iránt. Ez biztosítja egy jól működő csoport kialakulását és meghatározza a foglalkozások sikerességét. Az öt irányvonalat, a biztonságot, az elkötelezettséget, a tiszteletet, a felelősséget és a pozitív hozzáállást egy-egy ujj jelképezi. (Liddle, 2019)

A csoportmunka egy sokszor az élménypedagógiával joggal társított tanulószervezési módszer, ahol a pedagógus átadja az irányítást a tanulóknak, akik így aktív részeseivé válnak a saját tanulásuknak, mind ismeretelőhívás, mind ismeretszerzés és később ismeretátadás területén is, így a teljesítmény is nagyban nő. A tanulóknak egész személyiségükre szükség van a munkában, nem csupán kognitív képességeik vannak megmozgatva, mint a leginkább alkalmazott frontális munkánál, így átfogóbb fejlődés érhető el. Lehetőséget nyújt az egyéni különbségek kihasználására, mind képesség, mind érdeklődés szempontjából. Ez a minden bizonnyal a mai társadalomhoz igazodó forma, mely felkészíti a tanulókat a való életre, ahol egyre többször csapatban kell helytállniuk majd leendő munkahelyükön. Tanulmányaink során megtanultuk, hogy csoportmunkában fejlődik az együttműködés és versengés helyett támogatják csoporttársaikat. Felelősök a csoportért és így

még hatékonyabb is a munka. Tehát egyidejűleg szociális kompetenciáik és a kognitív képességeik is pozitívan alakulnak.

A tanár figyelemmel kíséri a feladatok menetét, de csak segítségnyújtás esetén avatkozik be.

Az óravezetésen kívül az eszközök használata is változik, strukturált tankönyvek helyett nyíltvégű feladatok veszik át a szerepet. A csoportmunka mind a kognitív, mind a szociális képességek fejlesztésével még a Nemzeti Alaptanterv céljának is eleget tesz, lényeges azonban, hogy a módszer ne cél legyen, hanem eszköz a tanítás folyamatában, akkor és ott legyen használva, ahol éppen szükséges a célok elérése érdekében.

Ahogy a csoportmunkánál, úgy az élménypedagógiai foglalkozások menetén is megváltozik a pedagógus szerepe, inkább a játékvezető, facilitátor szerepét kell, hogy betöltse az irányítás helyett. Ez nem azt jelenti, hogy a foglalkozás előre ne lenne megtervezett folyamat, sőt a pedagógusnak nagyon is felkészültnek és ébernek kell lennie, ahol alkalmazkodik a váratlan eseményekhez. Feladatai a tervezés, előkészítés (célkitűzés, feladat ismertetése), a foglalkozás folyamatának megfigyelése, esetleges kérdésekkel való meglendítése és a munka feldolgozása visszajelzések gyűjtésével, tapasztalatok tudatosításával. Fontos még a folyamatos odafigyelés, biztatás egy jobb kimeneti eredmény eléréséhez, mivel a megfelelő motiváció a legnagyobb hajtóerő a tanuláshoz. Emellett szükséges időt fordítani a foglalkozás biztonságos végrehajtására, az ezzel kapcsolatos szabályok tisztázására.

Ha a pedagógus feladatok feldolgozása alatt nehézségekbe ütközne Matthew D. Liddle: *Tanítani a taníthatatlan* című könyve ad pár javaslatot a megoldásra. Többek között, hogy a facilitátor legyen rugalmas, kérdései ne eldöntendő kérdések legyenek, nyitott legyen a célt illetően és ismerje fel, ha tovább kell lépnie. (Liddle, 2019)

Az óravezetésen kívül az eszközök használata is változik, strukturált tankönyvek helyett nyíltvégű feladatok veszik át a szerepet. Azonkívül, hogy a kooperatív tanulás kognitív és szociális képességek fejlesztésével még a

Nemzeti Alaptanterv céljának is eleget tesz, lényeges, hogy a módszer ne cél legyen, hanem eszköz a tanítás folyamatában, akkor és ott legyen használva, ahol éppen szükséges a célok elérése érdekében.

Az élménypedagógia alkalmazása irányában kutakodva több helyen rátaláltam Koendermann (2000) élményalapú tanulás modelljére, amiben a Kolb-féle tapasztalati tanulás modelljét alakította át iskolai környezetbe. Itt ugyanúgy négy lépés található, a Koendermann-i fázisoknál azonban nem a tapasztalatszerzéssel kezdődik a gyakorlat, hanem a *téma bemutatásával*, ahol az előző ismereteiket hívjuk elő, majd később ezekre építünk a tanulók tudásához, igényeihez és a tanulási célhoz alkalmazkodva. Ezután a *részvételi szakaszban* a tanulók közös tevékenységek által csatlakoznak a témához, ahol az ismereteik elmélyítése történik. Majd az *internalizáció szakaszában* a pedagógus segítségével a tanulók reflektálnak az előbbi tevékenységükre. Az utolsó az *ismeretátadás szakasza*, ahol a tanulók az új ismereteiket a való életéhez kapcsolják. (Magnuczné, 2020)

2.3. Élménypedagógia a nyelvoktatásban

Idegennyelv oktatása hazánkban

Mielőtt áttérnék az élménypedagógia alkalmazására a nyelvoktatásban, szeretnék egy általános áttekintést a hazai nyelvoktatás változásairól az elmúlt években.

Magyarországon az idegennyelvek oktatása mintegy 150 éves gyakorlatra tekint vissza. Akkoriban csak a középfokú intézményekben volt lehetőség idegennyelvek elsajátítására és mivel csak holt nyelveket oktattak (latin és az ógörög) az írott szöveget fordították és kétnyelvű szólistákat alkalmaztak, a nyelvtant anyanyelven magyarázták. Az előbbieket miatt, mikor az élő idegennyelv is elkezdte a tanterv részét képezni ugyanezeket a módszereket kezdték alkalmazni.

Sokáig Magyarország társadalmi felépítése illetve gazdasági helyzete sem tette lehetővé a nyelvoktatás sikerességét, mivel a társadalom nem érezte szükségét más nyelvek elsajátításának. Ezzel ellentétben a fejlettebb

országoknál azt láthattuk, hogy a többnyelvű multikulturális társadalom illetve a gazdasági jólétben élő családok szabad utazgatása magával hozta az idegennyelvek iránti tanulási vágyat. Elmondhatjuk tehát, hogy a gazdaság megfelelő szintje pozitívan befolyásolja a nyelvtanulást, így Magyarország fejlődésével szerencsére beindult egy növekedést mutató folyamat az idegennyelvek elsajátítása iránt. Mindemellett úgy gondolom, hogy az internethasználat is nagyban befolyásolta a nyelvek iránti pozitív hozzáállást, mivel az emberek kíváncsisága hajtotta őket más kultúrák, külföldi hírességek, ételek, stb. megismerése felé, ami motiválja őket a nyelvek minél mélyebb megértésére.

Sági Matild és Jankó Krisztina tanulmánya szerint annak ellenére, hogy Magyarországon „ az utóbbi években a teljes népesség, és különösen a fiatalok nyelvismeretének alakulásában pozitív elmozdulás figyelhető meg (KSH, 2013; Vágó et al., 2011 – ; Einhorn, 2015), az Eurostat adatai szerint hazánk hosszú ideig a legutolsó helyen állt az uniós rangsorban az idegen nyelvet beszélők arányát tekintve (European Commission,2012), s az elmúlt időszakban is az utolsó három ország között vagyunk (European Commission,2018).” (Sági és Jankó, 2019) Ez utóbbi még mindig nem egy áhított helyzet, ezért nagy figyelem irányult erre a kérdéskörre az elmúlt években. Sági és Jankó kutatásai az általános iskolai idegennyelv-oktatásra fókuszálnak, amelyben az eredményességet vizsgálva járják körbe a témát. Arra kíváncsiak mik a tanítási módszerbeli különbségek, amelyek az idegennyelv-oktatás szempontjából jó vagy kevésbé eredményessé tesznek egy iskolát. Kutatásaikból kiderült, hogy a különbség már a pedagógusok által megfogalmazott gyakorlati célnál kezdődik, rosszul teljesítő iskolánál úgy gondolják, hogy a gyerekek sosem fogják használni az idegennyelvet és a tantervi követelményekre fókuszálnak. Ezzel szemben egy jól teljesítő iskola pedagógusai és diákjai szerint az idegennyelv alapkészség, így a leggyengébb tanulónál is fontosnak tartják, hogy valamilyen szinten képes legyen szóban kommunikálni, hiszen akár országhatáron belül, akár országhatáron kívül egyszer még nagy szükségük lehet a nyelvekre a munkaerőpiacon. Tehát a pontos nyelvtan használata helyett a szóbeli kommunikációra helyezik a hangsúlyt, az ehhez szorosan kapcsolódó szókincsbővítéssel. A jól teljesítő

iskolák nyelvtanárai legtöbbször szimulált idegennyelvi környezetet alakítanak ki a tanórák során és igyekeznek csak a célnyelven kommunikálni. Az idegennyelv oktatási szemlélete az 1990-es években vált interkulturálissá, amely során a tanuló nemcsak a nyelvet sajátítja el, hanem az adott kultúrákból is ismereteket szerez, ezáltal szélesíti saját látószögét, nagyobb eséllyel tájékozódik megfelelően a világban és fogad el sajátjától különböző látásmódokat. A tananyagban egyre nagyobb számban jelennek meg az eddigi országismereti részek mellett az adott kultúra jellemzői, amellyel a mindennapi életbe kaphatunk betekintést (szokások, étkezés, kortárs kultúra stb.). (Einhorn, 2015)

A Nemzeti Alaptanterv (2020) tekintetében az idegen nyelv oktatását legkésőbb a 4. évfolyamon kell megkezdeni, azonban lehetőség van rá 1-3. évfolyamon is, ha az intézmény rendelkezik szakképzett pedagógussal. Főbb alapelvei a tanulókörzpontúság, a tevékeny- és élményközpontú nyelvtanulás, aktív nyelvtanulás.

Idegennyelv oktatása élménypedagógia segítségével

Az előző fejezetben igyekeztem olyan tényeket találni, ami bizonyíthatja, hogy a tevékenységre, a kommunikációra sokszor nagyobb szükség van, mint a nyelvtani helyességre. Az élménypedagógiával ez a két lényeges pontja pedig könnyedén teljesülhet.

“A nyelvtanulás sokkal inkább hasonlít a zenetanuláshoz vagy a testmozgásfejlesztéséhez: a gyakorlatban mutatkozik meg a tudás, így aztán leginkább gyakorlás útján sajátítható el.”

(Bakti et al., 2018, p.13.)

Az előbbi idézet is rámutat a gyakorlás fontosságára, ami nekem a tapasztalatszerzést juttatja eszembe, erről pedig a sokféle tapasztalati tanulás mellett az élménypedagógia az, ami bevillan. Az élmények általi nyelvoktatás fő motivációja talán a megszokott keretektől való eltérés, a tanulók élethűbb helyzetek elé állításával.

Az élménypedagógia előnyei az angol oktatásban, hogy a tanulók teljes lényükkel vesznek részt a folyamatban, az aktív tevékenységek által könnyebben és hosszabban csatlakoznak a tanórához és kevésbé veszítik el

motivációjukat. A gyakorlatokkal felgyorsíthatjuk a tanulási folyamatot és tartósabbá tesszük a tananyag rögzülését. Nagy előnye a módszernek, hogy tanuló központú a tanulás, amelyben a tanulás és készségek fejlesztése válik lehetővé a hagyományos ismeretátadással szemben.

Az előző fejezetben olvashattuk mennyire fontos része a nyelvtanításnak a kommunikáció, beleértve az interkulturális kommunikációt is. A nyelv elsajátítása akkor válhat sikeressé, ha a nyelvi képzésen túl a kulturális közegre is hangsúlyt fektetünk, így érzékenyítve a tanulókat más kultúrák iránt. Mai világban a munkahelyeken egyre többször követelmény, hogy külföldi cégekkel kommunikáljanak a munkavállalók. Sosem volt talán nagyobb szükség a nyelvtudásra, mint manapság. Ezért is szeretnék angol műveltségterületes hallgatóként az angol nyelv tanítására minél jobban felkészülni. Az élménypedagógia általi tapasztalati tanulás során különböző helyzetek elé állítva a tanulót könnyebben megvalósíthatónak tűnik, mint csupán tankönyvekből tanítva őket.

Sok tanulmányt találtam az élménypedagógia felhasználására idegennyelvek tanításában, legtöbbször felsőbb évfolyamokra alkalmazva. Az egyik legáltalánosabb módszertani megoldás a projekt munka volt. A projekt módszer által a tanulók különböző problémamegoldó, komplex feladaton dolgoznak hasznosítva az előző órákon tanult ismereteket. A projektek során valós élethelyzeteket teremtenek, ahol csoportmunkában közösen gyűjtenek anyagot, ötletelnek, kidolgozzák a feladatot, majd bemutatják azt.

Kutatásaim során a témában szintén rátaláltam Amanda Hilliardra, aki 2011-ben mesterdiplomát szerzett TEFL/TESL (angol tanárképzés, mint idegennyelv) és, aki a *Bringing Grammar to Life with Experiential Learning* című munkájában a Kolb-i és Koendermann féle modellt használja az élménypedagógia elemeinek beépítésére az angol nyelvórákba, legfőképpen szituációkba. Célja a nyelvtan beépítése valódi, életszerű helyzetekbe különböző életkorú tanulók igényeihez alkalmazkodva.

Úgy gondolom, gyakorlatainak elméleti alapjai nagy segítséget nyújthatnak az élménypedagógiai gyakorlatok tervezésénél és kivitelezésénél, azonban

gyakorlati feladatai inkább egy idősebb korosztályt céloznak meg konkrét szituációs feladataival.

Kolb tapasztalati tanulás modell mintájára Amanda Hilliardtól:

1. lépés : Válassz szituációkat a való életből/ nézd a nyelvtani oldalát és alkoss egy tevékenységet, ami élményt ad a diákoknak az adott nyelvtani témában!

2. lépés: Készíts előkészítő anyagokat/ gyakorlatokat!

3.lépés : Készíts egy visszatekintő/ reflexiós feladatot, ezzel segítve a nyelvtani téma megszilárdítását, belsővé tételét!

4. lépés: Kapcsold össze az osztálytermi tananyagot a való élettel!

A következő modell pedig azt mutatja, hogy a konkrét szituációs gyakorlatban Hilliard a következőképp járt el :

1. *Előkészítés/ Prepare*

Itt a célok kitűzése, jégtörő gyakorlatok, meglévő ismeretek előhívása, szavak tanítása történik.

2. *Tapasztald meg! /Do*

Itt Hilliard gyakorlataiban a szerepjáték/szituációs játék következik

3. *Reflektálj! / Reflect*

Ebben a lépésben megbeszéli a csoporttal, hogy hogy ment a szerepjáték illetve milyen érzéseik jöttek elő a gyakorlatban.

4. *Alkalmazd! / Apply*

Ennél a lépésnél a diákok megterveznek egy valós, életszerű, az aktuális témával kapcsolatos helyzetet. Átgondolják, hogy mit tennének hasonlóan és mit másképp.

(Hilliard,2020)

Hilliard- féle alkalmazás is leginkább az angol nyelvben már jártas, alaposabb tudású tanulóknál alkalmazható, ahol már nem okoz gondot mondatokat alkotni és szóban kifejezni magukat, 5.-6. osztálytól már használhatónak találom. Ennek ellenére úgy gondolom, hogy lehetséges megtalálni a módját az élménypedagógia alsóbb évfolyamokra való beépítésének is.

2.4. Élménypedagógia a gyakorlatban

Tervezés menete

Matthew D. Liddle: *Tanítani a taníthatatlan* című élménypedagógiai kézikönyve is ad gyakorlati tanácsokat az élménypedagógia alkalmazására a tanításban. Eszerint a foglalkozások körülbelül 90 perc hosszúak és felépítésében azt tanácsolják, hogy az első szakaszban a JELEN-Lét szerződéssel kezdjünk, majd következhetnek a jégtörő és/vagy energetizáló feladatok, amit a fő gyakorlatok kísérnek. Ezt az elkerülhetetlen értékelés, elemzés követi a foglalkozás zárásaként. Az előkészítésben mindenképp szükséges felhívni a figyelmet a feladatok biztonságos végrehajtására. Javasolják még a gyerekcsoportokhoz igazodó egyszerű és rövid utasításokat. A gyakorlatok hosszában sajnos el kell térnem a 90 perces javasolt időtartamtól és igazodnom kell a 45 perces tanórákhoz.

A feladatok megtervezésénél mindenképp szem előtt kell tartanom a tanulók életkori sajátosságait, a tudásszintjüket és a tanulási célt. A cél tudatában keresem az annak feldolgozására alkalmas feladatokat találni. A tervezésnél figyelembe kell vennünk a biztonságot, szabályok létrehozását, megfelelő oldott légkör elérését, az oktatási és nevelési célt. A foglalkozást a célokra fókuszálva tervezhetünk a fenti minta alapján, ezek lehetnek ráhangolódás, készségek és képességek fejlesztése (kommunikáció, memória, probléma megoldás), ismerkedés, együttműködés. De akármennyire is jól átgondolt egy foglalkozást, soha nem tudhatjuk, hogy alakul végül. Ehhez szükséges a facilitátor rugalmassága.

A bevezető résznél jónak tartom a *Tanítani a taníthatatlan* című könyv szerint a tanulókat nagy körbe rendezem, ez egy kellemesebb, egyenlőbb légkör kialakítását teszi lehetővé. Itt a feladatok ismertetése a célom.

1. Az *előkészítő* szakaszban, a jégtörő gyakorlatok során igyekszem a megfelelő, oldott légkör kialakítására és közben az angol nyelvre való ráhangolódás elérésére az adott témában.
2. A fő gyakorlatoknál, a *tapasztalás* szakaszában az eddig átolvasott szakirodalmakból és élménypedagógia feladatokból úgy gondolom, hogy alsóbb évfolyamokon leginkább a szókincs bővítésére, beszéd és hallás

gyakorlására illetve rövidebb kifejezések, mondatok gyakoroltatására, elmélyítésére tudom fektetni a hangsúlyt a feladatokban. Felsőbb évfolyamokon már a szituációs helyzetek is teret kaphatnak a tananyag élményszerű feldolgozásában.

3. A *reflexió* szakaszában a gyakorlatokban a tanulók visszajelzéséből alakul ki, mit gondolnak hogy ment nekik, illetve tetszett-e nekik a feladat és miért. Ezzel gyakoroltatva az értékelést és önértékelést és a tapasztalatok átgondolását. Alacsonyabb évfolyamon pedig az életkori sajátosságok alapján, ha a foglalkozás témája engedi, a reflexió a feladatban adott válaszaik is összegyűjtésre kerülhetnek saját maguk vagy társuk által (pl. felsorolja, hogy I like/ I don't like swimming, dancing, vagy társa mondja el róla, hogy she/he likes or doesn't like).
4. Az *alkalmazás* szakaszában, egy újabb valóság-hű szituációban tehetik próbára mit tanultak, ha ezt a csoport vagy osztály angol nyelvtudása engedi.

2.5. Gondolatok a nyelvtanítás és élménypedagógia tekintetében

A következő részben szeretném kifejteni saját gondolataimat, amit a saját gyakorlatomon tapasztaltakkal kezdeném. Külső intézményi gyakorlatomat egy szigetvári általános iskolában tölthettem, ahol volt alkalmam kicsit bele látni a különböző évfolyamokon folyó angol nyelvoktatásba. Mivel az intézményben nem emeltszintű nyelvoktatás folyik, első évfolyamon csupán ismerkednek az idegen nyelvvel játékosan. Második osztályban is hasonló a helyzet, csak a számonkérési rendszer válik szigorúbbá és megkapják az első tankönyvet is. Az első két évfolyamnak heti egy nyelv órája van, majd 3. és 4. évfolyamon heti két óra áll rendelkezésre a pedagógusoknak a legtöbbet kihozni tanítványaikból idegennyelvi területen. A különböző tevékenységek (szituációk, mozgások) által a tanulók könnyen elsajátították a tudnivalókat. A látottak találkoznak a Nat 2020 elvárásaival, céljaival, miszerint a „tevékenységközpontú élő idegennyelv-oktatás a tanuló-központúságot szem előtt tartva a tanulók számára életkorukkal, illetve érdeklődésükkel összhangban lévő helyzeteket teremt.” (Nat2020, p.314)

A nyelvtanításban nagyon lényegesnek tartom egy mozgásos, játékos környezet létrehozását, amiben a gyermekek mozgásigényének és kíváncsiságának megcélzásával érjük el a nyelv elsajátítását, ehhez nagyon jó megoldásnak találom az élménypedagógia módszerét. Valamint hiszem, hogy nyelvi környezet megteremtése különböző beszélgető feladatokkal, cselekvésekkel előre mozdíthatja a tanuló angol nyelvi kommunikációját. Azonban akármennyire is szeretnénk, hogy tanulóink bátran és hatékonyan beszéljenek angol nyelven, véleményem szerint nem szabad figyelmen kívül hagynunk az anyanyelvünk elsajátításának módját sem, ahol a kisgyermek nap, mint nap találkozik a nyelvvel, azonban az első szavakat 1 éves kora körül mondja ki csupán és 1,5-3 éves korára tanul meg rövidebb mondatokat alkotni. Ezt a tényt alapul véve idegennyelv órákon is kötelességünk időt hagyni a gyermekek idegennyelvi kommunikációjának beindulására.

Ha már anyanyelvnél tartunk nagyon fontos állomás annak elsajátításában az utánzás, amihez az egyik leglényegesebb, hogy a lehető legtöbbet a célnyelven kell szólnunk a tanulókhöz, sokszor és sokat ismételve az előző ismereteket.

A fenti gondolataimat igazolja Takács Gerda kora gyermekkori idegennyelvtanítással kapcsolatos a Pedagógusképzés című folyóiratban megjelent írása, az *Idegen nyelvek elsajátítása kora gyermekkorban*. Ebben rávilágít arra, hogy mennyire fontos a gyermekeket korán, pubertás korig megismertetnünk más nyelvekkel a hatékonyabb tanulás érdekében, mert ekkor még az anyanyelv mintájára képesek elsajátítani azt. Az agyi kapcsolatok ekkor még lehetővé teszik a könnyebb nyelvtanulást és hangképzést számukra. A szerző szerint a cél csupán az esetben válik valóra, ha az idegennyelv-oktatás egy általános fejlesztés és nem csupán nyelvi cél. Művében taglalja, hogy Kovács Judit, aki a témában írt fontos könyv, *A gyermek és az idegen nyelv* írója szerint nagyon lényeges dolog a gyermekek nyelvoktatásában, hogy a nekik megfelelő közegben legyen tálalva az ismeret. Ezenkívül összefoglalja a gyermeki gondolkodás jellemzőit: leginkább tevékenységekhez kötődik, a társai és közte lévő interakcióban fejlődik, döntően az érzékszervekkel való megismerésen alapszik és ismert szituációkat kedvel. ” Továbbá megfogalmazza, hogy ehhez tartalomalapú oktatás szükséges, ahol a pedagógus szerepe módosul tanulást könnyítővé, partnerré válik, nem csupán ismeretátadó. Ehhez a folyamathoz

a tanárnak minél több nyelvi tartalommal kell szembesítenie a tanulókat, olyan szituációkkal, amiben szívesen beszél és szükséges még a játékosság, ami oldja gátlásaikat illetve még a bátorítás. (Takács, 2010)

Úgy gondolom az előbbieket szépen mutatják, miért is lehet jól működő megoldás az élménypedagógia a nyelvoktatásban a maga játékosságával, cselekvéses feladataival kisiskolás korban is. Leendő pedagógusként boldogsággal töltene el, ha tanulókat egy élményekkel, tapasztalással teli órán belső motivációjuk hajtáná az új ismeretek felé, így segítve őket a tanulás folyamatában.

Ahhoz, hogy a fent leírtak teljesüljenek, mindenképp elengedhetetlennek tartom egy pedagógus számára, hogy tisztában legyen a tanulói érdeklődésével, hogy ezáltal képes legyen a tervezetei, gyakorlatai segítségével az adott tanulócsoportot könnyebben elérni, kedvet csinálni az angol nyelv tanulásához. A kellemes, oldott légkör elengedhetetlen nyelvtanulás és az élménypedagógiai foglalkozás tekintetében egyaránt.

Az alábbiakban bemutatok néhány feladatot, melyeket élménypedagógiai gyakorlatok alapján dolgoztam át angol tanórákra. Az alkalmazásukat tekintve leginkább gyakorló órákra szókinccs gyakorlására és bővítésére, kifejezések gyakorlására, angol nyelvi kommunikációs készség fejlesztésére. A feladatokat az első feladat kivételével átalakítottam, források a gyakorlatokhoz: Matthew D. Liddle: *Tanítani a taníthatatlant*, YouTube videók, Juhász Gyula Pedagógiai Kar mentorháló honlapja.

2.6. Feladatsor angol tanórákra

Tapsold körbe az osztályt!

Pedagógiai cél: jégtörő, szókinccs gyakorlása vagy ismétlése, betűzés, összefoglalás

Munkaforma: osztály/csoport

Résztevők korosztálya: 6 éves kortól

Játékidő: 5 perc

Eszközigény: –

Előkészületek:

A játék menete: A tanulók egy nagy körben helyezkednek el a jobb kezüket kinyitva a mellette álló gyerekek bal tenyerébe teszik. A jobb kézzel a másik tanuló tenyerébe csapnak először csak utasítás nélkül, majd az „*I know five words in...* választanak egy témát (pl. sport) és minden gyerek egy-egy fajta sportot mond, közben szavanként az éppen soron következő csap egyet a mellette álló kezébe. Ha ez már jól megy, folytatják az utolsó kimondott szó betűzésével.

Forrás: YouTube, Jenny White videója:

<https://www.youtube.com/watch?v=RYTKEwrrTB4>

(Legutolsó letöltés: 2023.04.23.)

Számsor taps

Pedagógiai cél: jégtörő, figyelemfelkeltés, koncentráció fejlesztése, számok gyakorlása

Munkaforma: osztály

Résztevők korosztálya: 6 éves kortól

Játékidő: 5 perc

Eszközigény: -

Előkészületek: -

A játék menete: A tanulók a *Tapsold körbe az osztályt!* című feladat szerint egy nagy körben helyezkednek el és a foglalkozás is nagyon hasonlóan zajlik, azonban itt angolul számolnak a tanulók (a tanult számokig). Míg

begyakorolják a feladatot egy irányba haladunk, majd megkérem őket, hogy most másik irányba is játsszuk el ugyanezt. Mikor már könnyen megy nekik, akkor vezényszóra irányt vált a sorrend az általam adott vezényszóra (pl. Zipp, zapp, zipp-zapp)

Forrás: YouTube, Jenny White videója alapján átdolgozva:

<https://www.youtube.com/watch?v=RyTKEwrrTB4>

(Legutolsó letöltés: 2023.04.23.)

Titokzatos kártya

Pedagógiai cél: jégtörő és/vagy fő gyakorlat, szókincs gyakorlása, személyes névmás és létige mondatba foglalásának gyakorlása, melléknév fokozása,

Munkaforma: osztály / csoport

Résztevők korosztálya: 6 éves kortól (eleinte szóbeli összehasonlítás nélkül)

Játékidő: 20 perc

Eszközigény: állatokat, tárgyakat, számokat ábrázoló képek

Előkészületek: -

A játék menete:

A tanulók kártyákat kapnak, amin tanult állatokat, tárgyakat, számokat kapnak. Csak egy jelre mutathatják meg a társaiknak. A feladat, hogy egy felragasztott vonalban sorba álljanak az állatok, tárgyak nagysága szerint. A gyakorlat alatt nem beszélhetnek egymással. A feladat második részében minden tanuló elmondja a kapott kártya alapján, hogy ő micsoda és összehasonlítja magát az egyik mellette álló tanuló kártyáival (Pl.: *I am a mouse and I smaller, than the elephant.*)

Forrás: Matthew D. Liddle: Tanítani a taníthatatlant, p.85.

Barátkeresés

Pedagógiai cél: jégtörő

Munkaforma: osztály

Résztevők korosztálya: 7 éves kortól

Játékidő: 5-10 perc

Eszközigény: –

Előkészületek: –

A játék menete: A résztvevők elhelyezkednek az osztályban szórt alakzatban. A játék lényege, hogy barátot találjanak maguknak. A tanulók sétálgatnak, mire a facilitátor elkiálltja magát 'Get a high-five friend.', mindenki keres magának egy felső pacsi barátot. Pacsiznak a magasban, majd sétálnak tovább. Ismét hallják az utasítást: 'Get a low-five friend.' pacsiznak lent, majd sétálnak tovább. Ugyanígy szereznek egy 'Hug friend'-et is, akivel megölelik egymást. Miután három barátal gazdagodtak, a facilitátor megkéri őket, hogy találkozzanak a barátaikkal 'Find your...' utasítással, véletlenszerű sorrendben.

Forrás: Juhász Gyula Pedagógiai Kar mentorháló weboldala

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv7_lm_nypedagogiai_jtkok.html (Legutolsó letöltés: 2023.04.23.)

Rajzos üzenet

Pedagógiai cél: kreativitás fejlesztése, jégtörő feladat, szavak gyakorlása

Munkaforma: két egyenlő számú csoport

Résztvevők korosztálya: 8 éves kortól

Játékidő: 10 perc

Eszközigény: papír, íróeszköz

Előkészületek: -

A játék menet: Miután kialakítottuk a csoportokat, a csoportok egy-egy oszlopot alkotnak. Az első tanulók elé egy papírlapot helyezünk a táblára és egy íróeszközt kap a kezébe. Az oszlop utolsó tagjainak egy-egy ábrát (ugyanazt mindkét csapatnak) mutat a pedagógus, majd ők az előző tanuló hátára rajzolja az ábrát az ujjával. Így folytatódik a játék, amíg végig nem érnek az oszlopon. Az első játékosok megmutatják és megnevezik angolul, amit rajzoltak. A csapatok összevetik az eredeti ábrával. A játékot folytathatjuk egészen addig, amíg az első körben hátul álló tanuló a sor elejére kerül. Az ábráknál fontos a fokozatosság, pl.: line, triangle, circle, sun, flower, house.

Forrás: Matthew D. Liddle: Tanítani a taníthatatlant, p.84.

Titkos üzenet

Pedagógiai cél: memória fejlesztése, nyelvtani formák rögzítése

Munkaforma: legalább 6 fős csoportok

Résztevők korosztálya:

Játékidő: 5-15 perc

Eszközigény: üzenetkártyák, íróeszköz, papír

Előkészületek: megírt üzenet, eszközök

A játék menete: A csapatok tagjai egymás mögött felsorakoznak egy-egy lépés távolságra. A hátsó papírformában vagy szóban megkapja az angol nyelvű üzenetet, amit az előtte levőnek meg kell sügnia, és így tovább, míg az első játékoshoz ér az üzenet. Az utolsó játékos felírja az általa hallott üzenetet a papírjára, az eredeti pedig az elsőnél van. Játék végén ellenőrzik a feladat elején kapott szót a feladat végével. A sor elején álló tanuló a sor végére áll, így mindenki sorra kerül különböző szerepekben.

A játék pontozása, gyorsaság és pontosság alapján is.

Forrás: Juhász Gyula Pedagógiai Kar mentorháló weboldala

http://www.jgyph.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv7_lm_nypedagogiai_jtkok.html (Legutolsó letöltés: 2023.04.23.)

Élő scrabble

Pedagógiai cél: csoportmunka fejlesztése, együttműködés fejlesztése, kreativitás fejlesztése, memória fejlesztése

Munkaforma: csoport

Résztevők korosztálya: 8 éves kortól (2. osztálytól)

Játékidő: 15-20 perc

Eszközigény: betűket ábrázoló papírlapok

Előkészületek: –

A játék menete: A csoport néhány tagja betűket kap, amit a többi csoporttag feltűz a hátukra. A betűkkel nem rendelkező csapattagok minél több értelmes

angol szót kell, hogy kirakjanak a társaik betűiből, közben őket is sorba rendezve.

Forrás: Juhász Gyula Pedagógiai Kar mentorháló weboldala

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv7_lm_nypedagogiai_jtkok.html (Legutolsó letöltés: 2023.04.23.)

Testbetűk

Pedagógiai cél: fantázia fejlesztése, szavak gyakorlása

Munkaforma: csoport

Résztevők korosztálya: 8 éves kortól

Játékidő: 20 perc

Eszközigény: -

Előkészületek: -

A játék menete:

Csoportmunkában a tanulók feladata az, hogy szavakat értsenek meg a másik csapattal úgy, hogy a testükből formáznak betűket. Olvasni tudók már játszhatják rövidebb szavakkal. Ha az éppen figyelő csapat kitalálta, akkor ő mutogat ezután, ha nem, akkor marad még egy kört a másik csapat.

Forrás: Juhász Gyula Pedagógiai Kar mentorháló weboldala

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv7_lm_nypedagogiai_jtkok.html (Legutolsó letöltés: 2023.04.23.)

Élő szólánc

Pedagógiai cél: szavak előhívása, gyakorlása, betűzése, memória fejlesztése

Munkaforma: osztály

Résztevők korosztálya: 10 éves kortól

Játékidő: 5-10 perc

Eszközigény: A4-es lapok, rajtuk egy-egy betű, binder kapocs

Előkészületek: -

A játék menete: Nagy kinyomtatott betűk a kézben, mindenki megjegyzi a sajátját, majd egymás hátára helyezik, ezekből szavakat alkotnak egy vonal

mentén, a facilitátor által kimondott szóból (angolul vagy magyarul a csoport képességeihez és igényeihez igazodva) vagy körülírásából találják ki azt.

Másik változata lehetséges ugyanígy, de a lapokon szavak szerepelnek, amiből mondatokat kell kirakniuk.

Ezt a feladatot érdemes több csoportban is játszani, ahol leírják egy nagy alapú lapra az alkotott szavakat, mondatokat. Ebben az esetben tanári szavak, mondatok nélkül.

Forrás: YouTube videó feltöltés Manuel Antonio Noronha által

<https://www.youtube.com/watch?v=LzupnZdSlyI&t=128s>

(Legutolsó letöltés: 2023.04.23.)

Csoportos zsonglörködés

Pedagógiai cél: jégtörő, ismerkedés, bemutatkozás gyakorlása (I am ...) figyelem fejlesztése, szavak gyakorlása

Munkaforma: osztály

Részvevők korosztálya: 6 éves kortól

Játékidő: 10 perc

Eszközigény: egy plüss játék vagy textil labda

Előkészületek: -

A játék menete:

A feladathoz egy nagy körben helyezkednek el a tanulók, a pedagógus indítja a játékot, azzal hogy ránéz valakire és dobja a tárgyat, ő is ugyanígy folytatja, amíg mindenki sorra nem kerül.

A gyerekek ismerkedéskor névvel játszák, majd az I am... bemutatkozással, később pedig adott témakörben választanak egy-egy angol szót, amit a nevük helyett használnak. Amikor a témakörben elfognak a szavak, kezdenek egy következőt.

Forrás: Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant, p.73.

Két igazság és egy hazugság

Pedagógiai cél: önismeret, egymás megismerése, mondatok alakítása

Munkaforma: osztály/ csoport

Részvevők korosztálya: 10 éves kortól

Játékidő: 20 perc

Eszközigény: papír, íróeszköz

Előkészületek: -

A játék menete:

A tanulók papírt és íróeszközt kapnak, majd a pedagógus megkéri őket, hogy írjanak a lapjukra angolul kettő hamis és egy igaz állítást magukról. Mikor ezzel kész vannak, a csoport egy tagja felolvassa a három állítását, a többiek megpróbálják kitalálni melyik a hamis állítás.

Hol állsz?

Pedagógiai cél: jégtörő, szókincs gyakorlása, I like/ I don't like kifejezések

Munkaforma: osztály

Részvevők korosztálya: 6 éves kortól

Játékidő: 10-15 perc

Eszközigény: hívókép (kisebb korosztálynál)

Előkészületek: két ragasztócsík egymástól kb. 2 méterre

A játék menete: A feladat során a tanulók a két felragasztott csík között helyezkednek elszórtan. A pedagógus egyszerű eldöntendő kérdéseket tesz fel, a tanulók felismerik a szavakat majd aszerint, hogy melyiket szeretik vagy választják beállnak a megfelelő sorba. (Orange or lemon?, Sea or mountain?) A feladat közben vagy a végén elmondják a választottak alapján angolul, mit szerettek és mit nem.

Forrás: Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant, p.93

Közös térkép

Pedagógiai cél: egymás és önmaguk megismerése, a tanult témakör ismétlése, gyakorlása, összefoglalása (hobbi, ételek/italok, nyaralás)

Munkaforma: csoport

Részvevők korosztálya: 6 éves kortól

Játékidő: 10-20 perc

Eszközigény: nagy alapú lap, színes íróeszközök/ hívóképek

Előkészületek: az eszközök kiosztása

A játék menete:

A játék során a tanulók 4-5 fős csoportokban a kapott lapra írják, vagy a hívóképet lerakják az adott dolgot vagy tevékenységet, amit a csapattagok leginkább kedvelnek egy adott témakörben, majd angolul elmondják a csoportjukra jellemző dolgokat.

Forrás: Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant, p.100.

Gépelés

Pedagógiai cél: számok és szavak gyakorlása, problémamegoldó képesség fejlesztése

Munkaforma: csoportok

Résztevők korosztálya: 6 éves kortól

Játékidő: 15-20 perc

Eszközigény: szám- és betűkártyák, kódkártyák (adott számkombinációkkal vagy szavakkal), ragasztószalag

Előkészületek: a szám- vagy betűkártyák elhelyezése a játéktéren, játéktér köré csík húzása ragasztószalaggal, kiindulópont kijelölése

A játék menete:

A feladat előkészítése után, mikor is a billentyűkként szolgáló szám vagy betűkártyákat elhelyeztük a játéktéren és körülkerítettük azt, a facilitátor ismerteti a játék menetét. A csoportok feladata, hogy a börtönből kijussanak, ehhez ez ismeretlen segítőtől kapnak egy számsort vagy angol szót ábrázoló kódot, amit egy adott időn belül kell a csapatnak begépelnie. A csapatok egyenlő hosszúságú számkódokat vagy szavakat kapnak, így ehhez igazodva szabja meg a facilitátor az időt (betűnként 1 másodperc, tehát egy 5 betűs szó esetén 5 másodpercet kap a csapat a teljesítésre). Ha a kódot időben, helyes sorrendben begévelték, úgy hogy a billentyűzetet egyszerre csak egy személy érintette, kinyílik a börtönkapu és kiszabadulnak. Ha nem volt jó a sorrend, újra kell kezdeniük. összesen 4 lehetőség van a kijutásra. A játék közben a számokat, betűket csak angolul mondhatják.

Kisebb korosztálynak több időt adhatunk a teljesítésre.

Forrás: Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant, p.166.

Visszajelző háló

Pedagógiai cél: befejezés (zárógyakorlat), véleménynyilvánítás fejlesztése, értékelés, önértékelés fejlesztése

Munkaforma: osztály

Résztevők korosztálya: 6 éves kortól

Játékidő: 10-20 perc

Eszközigény: gombolyag fonal

Előkészületek: -

A játék menete:

A feladat során a tanulók egy nagy körben helyezkednek el. A gombolyag fonalat gurítva egymásnak korosztálytól függően a facilitátor feladat előtt feltett kérdéseire tekintettel mondanak egy-két mondatot a feladattal kapcsolatban vagy a feladatban megszerzett ismeretek alapján. (Példamondatok: The most interesting is..., I liked the most...)

Forrás: Matthew D. Liddle (2019): Tanítani a taníthatatlant, p.188.

3. Összegzés

Szakedolgozatomban igyekeztem a megfelelő szakirodalmakat fellelni és feldolgozni, majd a témában talált, számomra hasznos ismereteket írásos formában rögzíteni. Dolgozatom célja volt az élménypedagógia filozófiájának átjárása és alkalmazhatósága a tanításban, illetve angol nyelvoktatásban. Az elméleti háttér és a gyakorlati olvasmányok megismerése után, egy angol órákra átdolgozott feladatsor létrehozása, a Nemzeti Alaptanterv idegen nyelvi elvárásainak figyelembevételével. Véleményem ezek alapján a következőképp alakult.

Az élménypedagógia *előnyei* a tanítási folyamatban, hogy a tanulók a tanulási célra fókuszáló tapasztalatok által jobban megérinthetők és motiválhatók, az adott témában ismereteik könnyebben előhívhatók és hosszabb távú rögzülés érhető el. A foglalkozásokon legtöbbször csoportmunka módszerét alkalmazzák a pedagógusok, ami nagy hatással van a tanulók kognitív és szociális fejlődésére egyaránt. Azonban úgy vélem, ennek mindenképp az oktatási célhoz és a tanulók igényeihez kell igazodnia, hogy hogyan dolgozzuk fel az adott feladatot, osztályszinten, párban esetleg csoportban.

Az átolvasott irodalmak alapján meglátásom, hogy az élménypedagógia alkalmazhatóságának az egyik *nehézsége* a tanításban, hogy az ideális esetben a foglalkozások ajánlott időtartama hosszabb, mint az iskolákban jellemző 45 perces tanóra, amire talán egy megoldás lehet, hogy rövidebb szakaszokat alkalmazva, de minden lépésre időt hagyva megtervezett folyamat. Ugyancsak fejtörésre adhat okot a pedagógus számára a számonkérés kérdése. Olvasmányaim szerint és a saját feladataim alapján is, úgy gondolom, hogy az élménypedagógia leginkább a kommunikációs készség és szókincs fejlesztésére alkalmas az angol tanításban, azonban a tanulók idegennyelvi tanulmányaik során különböző mérésekkel találják szembe magukat, amikhez a nyelvtani anyag biztos tudása is szükséges, így a módszerben alkalmazott önértékeléssel ez nem nyújt nekik elegendő magabiztosságot tudásukról. Emiatt véleményem szerint a hagyományos módszerekkel közösen alkalmazható a magyarországi oktatásban. Ezt

támasztja alá Sonja Knutson is az *Experiential learning in second language classroom* tudományos cikkjében.(Knutson, 2003)

Saját gyakorlataim és a Nemzeti Alaptanterv 2020 alapján azt gondolom, hogy az alsóbb évfolyamokon bonyolult reflexió nem valósítható meg angol nyelven, viszont ezt kiküszöbölve eleinte anyanyelven, később már akár a célnyelven értékelhetik a tanulók a feladat által keltett érzéseiket, tapasztalataikat.

A témában sokféle irodalmat találtam mind elméletit, mind gyakorlatit, ami az élménypedagógia oktatásba adaptálásával foglalkozik. Ezek alapján úgy vélem Koendermann (2000) élménypedagógiára kidolgozott modellje Amanda Hilliard átdolgozásában javarészt felsőbb évfolyamokon találok alkalmazhatónak. Azonban alsóbb évfolyamokon az utolsó szakasz a valós életszerű helyzetek teremtése egy nehezebb feladatnak látszik, ahogy egy összetett reflexió is. Természetesen ebben az életkorban is akad tananyag, ahol nem okoz gondot beilleszteni egy-két valós helyzetet, de alsóbb évfolyamokon a nyelvtudás még nem alkalmas bonyolult kommunikációra. A reflexió leegyszerűsítésével ez is megoldható. Elmondhatják, hogy mi volt számukra élményszerű és mi volt esetleg túl nehéz és miért. Majd a további tervezésnél ezekre a tapasztalatokra is szükséges hagyatkozni az életkor, a tananyag figyelembevételével, úgy hogy a feladatok elég kihívást adjanak a tanulóknak, mégse legyenek túl nehezek. Fontos a komfort zónán belül maradni a motivációjuk fenntartása érdekében.

Későbbi munkám során mindenképp szeretném beilleszteni az élménypedagógia módszerét a hagyományos elemek közé és tenném vele élményszerűvé az angol nyelvórákat.

Summary

In my thesis, I tried to find and process the relevant literature, and then formulate the knowledge I found on the topic and record it in written form. The purpose of my work was to review the philosophy of experiential pedagogy and how can it be adapted in the classroom. After getting to know the theoretical background and the practical readings, creating a revised set of tasks for English classes, taking into account the expectations of the Curriculum in a foreign language context. My opinion is the following:

The advantages of experiential pedagogy in the teaching process are that students can be more touched and motivated by experiences that focus on the learning goal, their knowledge of the given topic can be recalled more easily and longer-term fixation can be achieved. The facilitators mostly use the group work method in the sessions, which has a great impact on both the cognitive and social development of the students, however, I believe that how we work on the given task in pairs or in groups should be adapted to the educational goal and the learners needs.

Based on the literature I have read, I can see that one of the difficulties of using experiential pedagogy in teaching is that ideally the recommended duration of the session is longer than the typical 45-minute lesson in schools, but in my opinion it can be solved with shorter sections of the process. The issue of evaluation can also be a source of confusion for the teacher. According to my readings and based on my own assignments, I believe that experiential pedagogy is most suitable for the development of communication skills and vocabulary in English teaching, however, during their foreign language studies, students are faced with various tests, which also require a solid knowledge of the grammatical material and students using self-assessment in the experiential method does not provide them with sufficient background. For this reason, in my opinion, it can be used together with traditional methods in Hungarian education. This is supported by Sonja Knutson in her scientific article *Experiential learning in second language classroom* (Knutson, 2003). The third issue with experiential method is the reflection. A complex reflection is not possible in the lower grades, but it can be adapted for young learners in the mother tongue, later even in English. In lower classes, students

can evaluate the feelings created by the task, what was an experience for them and what was too difficult and why. It is necessary to process the answers you receive and shape the following sessions accordingly. In addition to the fact that the teacher plans around the topic and age characteristics, it is also very important to follow up, based on these feedbacks when creating an additional, appropriate set of tasks. Because teachers must create a challenging task, but it shouldn't go beyond their comfort zone.

I have found a quite a few literature on the subject, both theoretical and practical, which deals with the adaptation of experiential pedagogy to education. I believe that Koendermann's (2000) model developed for experiential pedagogy and Amanda Hilliard rearranged model also can be used in most cases, however it is not suitable for all ages. In the lower grades, the last stage of creating real-life situations seems to be too difficult task at younger age, as well as a the complex reflection. But i believe even at this age, there is some teaching material (e.g.: practicing the expression Can I have... in the market and in the store) where it is not a problem to incorporate it by choosing imaginative tools. The problem can be solved by simplifying the reflection.

Based on the curriculum and my own practices, I think that complex reflection is not possible in the lower grades, but at first in the mother tongue, later even in English, the students can evaluate the feelings created by the task, what was an experience for them and what was perhaps too difficult and why. From this, it will be necessary to process the answers you receive and shape the following sessions accordingly. In addition to the fact that the teacher plans taking into account the curriculum and age characteristics, it is also necessary to base on these continuous feedbacks when creating an additional, appropriate set of tasks, where the students have to go beyond their comfort zone, but it is not too challenging to implement.

In my future work as a teacher I would like to incorporate the method of experiential pedagogy into traditional teaching elements to make English lessons more fun and experiential.

Irodalomjegyzék

- Mező Katalin (2015): *Kreativitás és élménypedagógia*. Kocka Kör Tehetséggondozó és Kutatórális Egyesület, Debrecen, 160.p.
- Bikics Gabriella (2019): *Az élménypedagógia kialakulása és fejlődése Németországban és Nagy-Britanniában*, Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények Miskolc, XIV. Évfolyam, 1.szám (2019), pp. 13-34.
URL<https://matarka.hu/koz/ISSN_1788-9979/vol_14_no_1_2019/ISSN_1788-9979_vol_14_no_1_2019_013-034.pdf> (letöltés dátuma: 2022.10.21.)
- Outward Bound Academy Austria weboldala (2021):
URL<<https://www.outwardbound.at/en/about-us/philosophy/history>
(Legutolsó letöltés: 2023.03.23.)
- Kétté alapítvány weboldala:
URL< <http://tapasztalati-tanulas-kepzes.hu/tapasztalati-tanulas/> >
(letöltés dátuma: 2022.12.09.)
- Bernáth László, N. Kollár Katalin, Németh Lilla (2015): *A tanulási stílus mérése*, Budapest, Elte Eötvös Kiadó, 124 p.
URL<http://pedagoguskepzes.elte.hu/images/anyagok/iv4/Iskolapszichologia_Fuzetek_36.pdf ›
(letöltés dátuma: 2023.01.15.)
- Mészáros Tímea, Vass Vilmos (2023): *Az élménypedagógia jelentősége és lehetőségei az oktatásban*, KATEDRA magazin/Szlovákiai magyar pedagógusok és szülők lapja XXX.évf., 7.szám, 8-11.p.
URL<https://katedra.sk/wp-content/uploads/2023/02/Katedra-folyoirat_30_07.pdf> (letöltés dátuma: 2023.03.23.)
- Buda Béla (2005): *Csoportjelenségek a gyermek- és ifjúkorban; nevelési felhasználásuk*.
URL<
https://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0015/balogh_pedpszich0015.html > (letöltés dátuma: 2023.04.24.)

- Bányai Sándor (2022) : *Az élménypedagógiai tevékenységek szerepe a szociális kompetenciafejlesztésben* (Rogers idézet)
URL<http://refpedi.hu/RPI%20tanulmany_2022.01.05.BS.pdf> (letöltés dátuma: 2022.08.11.)
- Matthew D. Liddle (2019): *Tanítani a taníthatatlant*, Budapest, Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, 210 p.
- Magnuczné Godó Ágnes (2020): *Az élménypedagógia lehetőségei a nyelvoktatásban* Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények; Miskolc Köt. 14, Kiad. 1, pp.44-61.
- Sági Matild és Jankó Krisztina (2019): *Az általános iskolai idegennyelv-oktatásról* Pedagógiai folyóiratok 2019/11-12
URL<<https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/az-altalanos-iskolai-idegennyelv-oktatasrol>>
(letöltés dátuma: 2023.01.13.)
- Einhorn Ágnes (2015): *A pedagógiai modernizáció és az idegennyelv-tanítás*, Budapest, Miskolci Egyetemi Kiadó, 182 p.
URL< <https://mek.oszk.hu/15500/15518/15518.pdf> >
(letöltés dátuma: 2023.02.01.)
- Dr. Bakti Mária- Dr. Csetényi Korinna- Dr. Juhász Valéria- Szarvas Júlia (2018): *Legyen élmény a nyelvtanulás! Élményalapú, informális, idegennyelv-tanítási módszertan*
URL<<https://arts.u-szeged.hu/download.php?docID=87064>> (letöltés dátuma: 2022.11.02.)
- Amanda Hilliard (2020): *Bringing Grammar to Life with Experiential Learning*, United States Department of State, American English weboldala
URL<
https://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/8.3_presentation_slides_final_version_for_website.pdf > (letöltés dátuma: 2022.09.10.)
- Nemzeti Alaptanterv a Magyar Közlöny 2020. évi 17. szám 466 p.
URL<file:///C:/Users/RRF89267/Downloads/MK_20_017.pdf >
(letöltés dátuma: 2023.04.24.)

- Takács Gerda (2010): *Idegen nyelvek elsajátítása kora gyermekkorban*
Pedagógusképzőfile:///C:/Users/RRF89267/Downloads/dmohay,+%7B\$userGroup%7D,+2010.2-3_szemle-5_Tak%C3%A1cs.pdfés,8 (37),
2010/2-3. 155-159
DOI: 10.37205/TEL-hun.2010.2-3.14 (letöltés dátuma: 2023.03.14.)
- Knutson, Sonja (2003): *Experiential learning in second-language classrooms*, TESL Canada Journal, p. 52-64.
DOI: <https://doi.org/10.18806/tesl.v20i2.948>
<https://teslcanadajournal.ca/index.php/tesl/article/view/948>
(letöltés dátuma: 2023.02.05.)

Feladatok forrása:

- Angol Intézet weboldala: URL<<https://angolintezet.hu/tanulas-oran-kivul/angol-szotanulo-jatekok-gyerekeknek/>> (letöltés dátuma: 2022.11.05.)
- Liddle, Matthew D.: *Tanítani a taníthatatlant*. Élménypedagógiai kézikönyv. Budapest, 2008, Pressley Ridge Magyarország alapítvány. 174 p.
- Szegedi Tudomány Egyetem, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar mentorháló weboldala
URL<http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatekelm/iv7_lmnypedagogiai_jtkok.html> (letöltés dátuma: 2022.11.05.)
- Amanda Hilliard: *Bringing Grammar to Life with Experiential Learning*, United States Department of State, American English weboldala
URL<https://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/8.3_presentation_slides_final_version_for_website.pdf> (letöltés dátuma: 2023.04.02.)

NYILATKOZAT

Alulírott HEGEDŰS-TERENCSI VERONIKA, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, NEVELÉSTUDOMÁNYI INTÉZET KÁROSVÁRI Campus, TANÍTÓ szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023. év 04. hó 28. nap

Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Szakdolgozatot záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kapovics év 2023. 04. hó 28 nap

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!